

Convorbiri cu Octavian Paler este un interviu atipic iar Daniel Cristea-Enache isi argumenteaza alegerea inca din primele pagini: atunci cand porti un dialog cu un scriitor de calibrul lui Paler, a miza pe spontaneitatea si improvizatiile necesare unui om ce are atintit spre el un reportofon, e aproape rusinos. "Intervievatorul" nu vrea sa il incurce pe Paler fiindca il respecta prea mult asa ca il lasa sa raspunda in felul sau caracteristic: in scris, rar, grav, consistent si atat de profund incat ai impresia ca redefineste constant niste granite ale gandirii. Este, deci, vorba mai degraba despre un schimb de mesaje scrise decat de un dialog in adevaratul sens al cuvantului. Insa acest lucru ii da suficienta libertate maestrului pentru a se dezlantui, rezultatul fiind o serie de eseuri ale caror teme sunt excelent ghidate de Daniel Cristea-Enache, o persoana ce rezoneaza bine cu Paler si alege subiecte provocatoare pentru acesta, fara insa a depasi limita bunului simt, fara a jigni incercand treceri spre comercial cu un om care, in ciuda faptului ca a scris carti ce s-au vandut, ar putea fi etichetat in multe feluri, numai comercial nu.

Paler a decis sa isi dateze toate insemnarile din perioada corespondentei, rezultatul fiind o carte de tip jurnal (sau blog, daca vreti) cu singurul amendament ca insemnarile au legatura intre ele, decurgand una din alta si fiind, asa cum am mai zis, ghidate de intrebarile lui Cristea-Enache.

Convorbirile cu Octavian Paler au inceput in noiembrie 2005 iar ultima insemnare pe care autorul a facut-o este data 29 aprilie 2007, cu doar o saptamana inainte de moartea scriitorului. Desi Cristea-Enache si-ar fi dorit o carte groasa, "care sa stea singura in picioare", se pare ca acel "destin" despre care Paler vorbea frecvent a decis brutal si neconditionat, fara sa ceara acordul: cartea va avea "cam 300 de pagini", asa cum ii placeau lui cartile, "ca sa incante cititorul fara sa-l oboseasca".

Desi Convorbirile pastreaza, evident, stilul mereu tanar, activ, profund, puternic analitic si moralist al lui Paler, putem observa un element nou, greu de gasit (in mod explicabil) in restul cartilor sale: doza de modernism. Din cauza perioadei in care cartea a fost scrisa si datorita faptului ca uneori autorului ii scapa si elemente ce tin de viata sa de zi cu zi, putem citi despre emisiunile la care participa la Antena3, respectul pe care i-l purta lui Mihai Gadea, "oierul Becali", dar si despre lucrurile "politically-correct" sau "happy-ending"-urile americane. Iar aceste lucruri impresioneaza in primul rand prin prisma ideii pe care el a promovat-o atat de puternic, ca progresul tehnologic declanseaza regresul spiritual, ca odata cu asaltul tehnologiei si al informatiei, avem mai putin timp sa ne cunoastem pe noi.

Inchei cu sentimentul amar ca am spus prea putine. Dar ma incalzeste usor ideea ca, vorbind despre Octavian Paler, putini ar putea traduce din simtire in cuvinte la fel de bine cum a facut-o el. Paler a fost un traducator de sentimente si de oameni iar capodopera sa este propria traducere. A incercat toata viata sa se cunoasca si sa se explice pe el lui si, scriind despre asta, a reusit sa ajute pe multi sa se cunoasca pe ei.

Daca Bernanos n-ar fi spus-o cu cateva zeci de ani in urma sau Paler n-ar fi tinut atat de mult la originalitate, citatul urmator ar fi putut sa fie al sau:

"Nu stiu pentru cine scriu, dar stiu de ce scriu. Scriu ca sa ma justific. In ochii cui? Am spus-o deja, dar infrunt ridicolul de a mai spune-o o data: in ochii copilului care am fost."

SURSA:

OctavianPaler.ro